﴿ سواد دستخط آفتاب نقط اعلیحضرت شاهنشاه اسلام پناه ﴾

﴿ السلطان محمد علیشاه قاجار خلد الله ملکه ﴾

﴿ در تصریح مشروطیت دولت علیه ایران ﴾

جناب اشرف صدر اعظم سابقاً هم دستخط فرموده بودیم که نیات مقدسه ما در توجه باجرای اصول قوانین اساسی که امضا از اخودمان از شاهنشاه مرحوم انار الله برهانه گرفتیم بیش از آن است که ملت بتوانند تصور کنند و این بدیهی است از همان روز که فرمان شاهنشاه مبرور انار الله برهانه شرف صدور یافت وامر بتاسیس مجلس شورای ملی شد دولت ایران در عداد دول مشروطه صاحب کنستیتوسیون بشمار میاید منتهی ملاحظهٔ که دولت داشته این بوده است که قوانین لازمه برای انتظام وزارتخانه‌ها و دوائر حکومتی و مجالس بلدی مطابق شرع محمدی (ص) نوشته آنوقت بموقع اجرا گذارده شود عین این دستخط ما را برای جنابان مستطابان حجج اسلام سلمهم الله تعالی و به مجلس شورای ملی ابلاغ نمائید بیست و هفتم ذی الحجة ۱۳۲۴

(محل صحه مبارک)

در مطبعهٔ شرقی بطبع رسید

﴿ شماره ۱ ﴾ ـــــ ﴿ سال اول ﴾ ـــــ ﴿ صفحه ۱ ﴾

اداره مرکزی
طهران خیابان جلیل آباد
مدیر کل
میرزا محمد صادق فرزند
حضرت حجة الاسلام آقای آمیرزا
سید محمد طباطبائی
مدیر اداره ادیب الممالک
مکاتیب بدون امضا وتعرفه کافی وتمرست
قبول نمیشود
﴿ عنوان مراسلات ﴾
اداره روز نامه مجلس طهران
عنوان تلگرافی
جریده مجلس
نمره تلفون . . . .

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

مجلس

۱۳۲۴

فعلا هفته چهار نوبت ایام هفته
شنبه ویکشنبه وسه‌شنبه وپنجشنبه
طبع وتوزیع و پس از سه ماه
بطور یومیه منتشر خواهد شد

قیمت اشتراک

طهران	ولایات داخله ایران	ممالک خارجه
۳ ماهه	۳ ماهه	۳ ماهه
۱۴ قران	۱۷ قران	۸ فرانک
۶ ماهه	۶ ماهه	۶ ماهه
۲۶ قران	۳ تومان	۱۴ فرانک
۱ ساله	۱ ساله	۱ ساله
۴۵ قران	۵۵ قران	۲۶ فرانک

﴿ طهران ﴾
قیمت یک نسخه سه شاهی است
قیمت اعلانات سطری ده‌شاهی در صورت
تکرار تخفیف داده میشود
وجه اشتراک پس از ارسال پنج نسخه
مطالبه و دریافت میشود

بتاریخ یکشنبه هشتم شوال المکرم ۱۳۲۴ هجری قمری و۱۲۸۵ هجری شمسی مطابق بیست و پنجم نوامبر ماه فرانسه وانگلیسی و ۱۲ نوابر روسی ۱۹۰۶ و سیزدهم اوماه ۱۲۷۶ یزدگردی [illegible] الاخر ۲۲۱۸ رومی و ۹ آذرماه ۸۲۸ جلالی

این روز نامه یکلی مطلق و آزاد است و در مباحث ومذاکرات و مشروعات مجلس شورای ملی ایران و کلیه امور پلیتیکی و تجارتی و اجتماعی و آنچه راجع باصلاحات ملکی وامور ملی و مربوط بفواید عامه وعواید نوعیه و دائر بحقوق عالم اسلامیت واجرا احکام اسلام ومدافعه حدود وطن باشد باکمال ازادی سخن میراند مذاکرات یومیه دارالشورای کبری و لوایح ومقالات و آراء و افکار ملت را در مواد مذکوره بالخصوص منتشر خواهد نمود

﴿ سواد دستخط مبارک همیونی ﴾

جناب اشرف صدر اعظم چون روزنامه موسومه بمجلس که اجازه طبع آن داده شده است اول روز نامه است که در هر گونه مقالات مفیده راجع بخیر عامه و مصالح امور ملکیه و ملیه و حفظ شرائط دولتخواهی بازادی قلم مخصوص و ممتاز خواهد بود ولازم است در تحت نظر و صوابدید شخصی باشد که جامع اطلاعات علمیه شرعیه و سیاسیه و درستی و دیانت او کاملا معلوم ومشهود باشد لهذا بموجب این دستخط مبارک جزئی و کلی این امر مهم را از انتخاب اعضا و تعیین وقایع نگاران و کیفیت طبع ونشر وغیره بجناب آقا میرزا محسن مجتهد سلمه‌الله که علاوه بر جمعیت مراتب مرقومه از خانواده بزرگ محترم و مقبول عموم ملت و محل کمال اعتماد دولت و بمراتب دولتخواهی و وطن دوستی متحلی و بمعلومات عصر جدید بصیر و مطلع هستند مرحمت وبعهده کفایت و دوستی ایشان وا گذار و این امتیاز بزرگرا بایشان عنایت فرمودیم تا مجلسی از بی غرضان خبیر و دولتخواهان بصیر تاسیس و تشکیل نموده باکمال دولتخواهی و نهایت دقت و مراقبت این امر مهم را عاجلا بحسن ترتیب قرین انجام دارند

(شعبان ۱۳۲٤)

(مقدمه)

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

بموجب دستخط مبارک همایونی مندرجه فوق

قلم این روز نامه بکلی ازاد و مطلق است و درمشروعات و مباحث و مذاکرات مجلس شورای ملی و کلیه امور پلتیکی و تجارتی و اجتماعی و آنچه راجع باصلاحات ملکی و امور ملی و

و مربوط بفواید و عواید عامه و دائر بحقوق و حفظ و مدافعه حدود عالم اسلامیت باشد با کمال ازادی سخن خواهد راند وظیفه مهم این روزنامه نشر اخبار یومیه و مذاکرات وکلا دارالشورای کبری ایران واحکام صادره از مجلس و گفتگو در مباحث پالتیکی است اخبار ولایات و وقایع شهری و اخبار مخصوص تجارتی وانچه راجع باسعار عمومی است کسب ودرج می شود تلگرافات و اخبار خارجه و انچه از اخبار جراید معتبره اوروپ مربوط بتجری و مسائل پالتیک مملکت و دائر با مور داخله باشد ترجمه و نقل میشود اخبار علمی ادبی واقتصادی و صنعتی و صحی وتاریخی و سایر مقالات مفیده بر حسب اهمیت و اقتضا وقت نقل ودرج خواهد شد اخبار فوریه بوسیله سیم تلفون مخصوص اداره وتلگراف کسب ودرج میشود

و چون این روزنامه واسطه مستقیم ایصال لوایح و عرایض ملت بدار الشورای کبری و ادارات سنیه دولت علیه است آرا و افکار و کلیه مقالات و مکاتیب در باره مشروعات مجلس شورای ملی و اصلاحات مملکتی و مقاصد نوعی را مادامیکه مبنی بر اغراض شخصیه و موجب هتک ناموس و شرف اشخاص نباشد با کمال امتنان قبول ودرج خواهد نمود

بنا بر این ر صاحبان مکاتیب لازم است که مکتوب خودرا با امضا و تعرفه کافیه ارسال نمایند و لذا مکاتیب بی امضا یا مبهم و مقالاتیکه مبنی بر اغراض بوده باشد پذیرفته و قبول نمیشود

برای اینکه از تملقات بیجا احتراز نموده و الفاظ مغلقه مبهمه جای معانی مهمه و مطالب مفیده را نگیرد و از مقصود اصلی خود و موضوع روزنامه نویسی تخطی نکرده ودور نرفته باشیم کلیه در عناوین و القاب باختصار و ایجاز خواهیم پرداخت

این روزنامه در طهران و سایر بلدان ایران و کلیه مواقع و موارد مهمه دارای اخبارنویس و وقایع نگاران مخصوص خواهد بود و تمام وقایع کتبی وتلگرافی و اخبار رسمی و غیر رسمی را کسب وکشف و بدون ملاحظه اشخاص انتشار خواهد داد وبرحسب اقتضای وسعت اداره در موارد لزوم دربای تختها وبلاد عمده ممالک عالم اخبارنویس تعیین خواهد نمود روزنامه مجلس تا سه ماه از تاریخ افتتاح هفته چهار نمره بترتیب ایام انعقاد مجلس توزیع ونشر میشودوپس ازسه ماه باستثنای روز های جمعه وایام محترمه که تعطیل عمومی است همه روزه منتشر خواهد شد و چون فعلا کاغذهای ورق بزرک که مناسب جراید یومیه است بقدر کفاف و رفع احتیاج بدست نمیاید در طبع روزنامه در اوراق معمولی شروع و اقدام میشود اداره کاغذ مخصوص با قدم بزرک از کار خانهای کاغذ سازی فرنگ طلب کرده پس از ورود انشاالله تعالی بآن اوراق منتشر خواهد شد

چون اداره این روزنامه مثل یکی از روزنامجات صحیح اروپ تاسیس و تشکیل میشود لاجرم تحمل مصارف و مخارج گزاف خواهد نمود بنا براین محض پیشرفت امور از رسم معمول جراید قیمت اشتراک پس از ارسال پنج نمره دریافت می شود وبطور معمول سایر جراید یومیه عالم برای کسانیکه طالب نمرهای مخصوص هستند یامقتدر براشتراک سالیانه نباشند در محل های معین ودر تمام طرق ومعابر نمره بنمره بقیمت سهل بفروش میرسد قیمت این روزنامه اسبت بگرانی مصارف و مصالح و وجود مخارج فوق العاده که بواسطه عدم تهیه اسباب وفقدان وسائل لازمه این عمل در پیش واداره از تحمل ان نا گزیر است برای انتفاع عموم اهالی و طبقات مملکت موافق جدولی که در لوحه روزنامه مندرج است خیلی سهل و مختصر مقرر شده بنا بر این امیداست که مورث انتفاع و بهره مندی عموم و منتج مقاصد خیریه و نتایج حسنه منظوره باشد این روزنامه عموم اعلانات را قبول وباجرت وقیمتی سهل طبع می نماید این روز نامه در اقدام بمبادله روزنامه های مفیده حاضراست و هر یک از ادارات جراید معتبره بعنوان مبادله از نمرهای جراید خود ارسال نمایند قبول وعوض آن فرستاده میشود

پس از ترتیب اداره خلاصه اخبار نمره های ایام هفته به ضمیمه اخبار مفیده علمی وصنعتی وتاریخی وطبی و اکتشافات جدیده وسایر مطالب و مقالات مفیده با تصویرات لازمه در اوراق مخصوص باسم هفتگی مجلس باترتیبات مخصوص آن نشر میشود

چون این روز نامه اول روزنامه ازاد و نخستین جریده ملی است که با شرایط لازمه وترتیبات جامعه بعزم خدمت وطن و ابناء وطن وترویج و ترقی و حمایت و مدافعه حقوق عالم اسلامیت و حفظ و وقایه حدود و اجراء احکام مقدسه آن دامن همت بر کمرزده و استین خدمت بالا کرده قدم بعرصه عالم وجود میگذارد و باجراو نجام وظایف و تکالیف مقدسه خودمیپردازدودر این آب وخاك پاك که زاد و بوم مقدس و چشم چراغ ممالك اسلامی و محل توجه امید و ارزوی دیرینه چندین ملیون نفوس مسلمانان است طبع و نشر میشود و حا واثق و امید عاجل از همم عالیه ارباب حس و صاحبان دقت ان است که بحسن قبول تلقی ومنظور انظار دقیقه صاحبنظران ذی حس و دانشمندان معارف دوست دقیق و هوا خواهان عالم انسانیت و طالبان پیشرفت تمدن و تربیت مملکت شود

﴿ فوائد مجلس ﴾

فایده مجلس دو چیزاست . یکی حفظ قواعد ساسیه و نوامیس طبیعیه ملک وملت . دوم اختراع وتغییر قوانین سیاسیه آن باقتضای زمان ومصلحت وقت .

قانون سیاسی بر دو قسم است . اول الهی که نتیجهٔ ارسال رسل وانزال کتب باشد . دوم ملکی وکشوری که عقلا ودانشمندان مملکتی در پای تخت سلطنت آن سامان انجمن کرده کلیات و اصول امور ملکی راموضوع مذاکره ومباحثه ومطرح مداقه و مشاوره قرار داده در هر یك از شعب آن مواضیع بامشورت یکدیگر واکثریت آرا فصلی جد در مقتضیات مصالح آن ایام نوشته و بامضای همگنان رسانیده . صدر آن را بطغرای همایون شهنشاهی موشح ومزین سازند تاعامهٔ افراد ملت وقاطبهٔ طبقات رعیت سر بر خط اطاعت نهاده مندرجات آن را باقلب سلیم و عقیدهٔ خالص در پذیرند . و پس از طبع وانتشار اسخ آن کتاب بوزارتخانهای دولت ابد مدت فرستاده شود تا کارگذاران امور ملکی وعسکری ووزرا مسئول دولت این قواعد محکم را بدون درنگ وتخلف اجری کنند

﴿ کفتن زمن از تو کار بستن ﴾

﴿ بیگار و نمیتوان نشستن ﴾

نام این انجمن در اصطلاح (مجلس شورای ملی) است و نام آن دفاتر (قانون سیاسی ملت)

فرق قانون داوری وکشوری آن است که حکم خدای تعالی تغییر ناپذیر است ورسولانش از خدمت خود هرگز معاف نباشند . ولی میموئان حاق ونتایج افکار وعقول ایشان همواره باقتضای زمان دیر یا زود در شرف تغییر و دستخوش تبدیل خواهند شد

قانون سیاسی ملکی نیز بر دو قسم بود . یکی تشریعی که عقلا مادهٔ ان را ایجاد کنند . دوم تنفیذی که امنای دولت ماهیت ان را از قوه بفعل آرند مثال این هر دو در پیکر انسان محسوس ونمایان گردد . چنانچه گوئی انجمن شورای ملت مانند دماغ است که باتفاق حواس مصلحتی اختیار کند . و وزارتخانهٔ دولت همچون دست وپای و سایر اعضا که بانجام خیالات واجرای مقاصد آن بپردازد .

وتوان گفت که مجلس شوری مرکز اعصاب حس است . و عقدهٔ علیا مرکز اعصاب حرکت . مادام که این هردو سلیمند پیکر دولت مستقیم است . و اگر خدا ناکرده یکی سقیم شود مادر محنت عقیم گردد . زیرا که حس بی حرکت از خفتهٔ بی خبر نامی شود . وحرکت بی حس از درخت بی بر پدید آید . پس اعضای انجمن ملت و اجزای محکمهٔ دولت را واجب است که خود را بمثابهٔ پیلهای مثبت ومنفی که موجد و محرك قوهٔ کهربائی میشوند شمرده بی معارضهٔ ضدیت ومناقشهٔ عنصریت بامعاونت یکدیگر عالم تمدن را از نور چراغ الکتریك وصوت گرامافن وحرکت واکن وصدای تلگراف وتلفن وسایر آثار وآلات مخترعه گویا گون آباد ومنور سازند .

﴿ ای که دستت میرسد کاری بکن ﴾

﴿ پیشتر زآن کز تو ناید هیچ کار ﴾

﴿ ادیب الممالك ﴾

(افاده مخصوص)

اثر وفائده حقیقی هیئت شورویه ومجلس شوری و علت اصلی ومادهٔ فعاله و قوه مؤثره این اساس حریت افکار و آزادی و مدخلیت آرا عامه افراد در حفظ حقوق و حدود نوعیه است فروع وآثار عظیمه که براین اصل بزرك که علت العلل انتظامات وموجد حقیقی و جهت مقیده سعادات و خوشبختیها است مترتب میشود بسیار باکه لایحصی است

انچه بطور کلی میتوان گفت ان است که هرسعادت ونیك بختی وهرترقی وسر بلندی برای قومی از اقوام وملتی از ملل حاصل ومهیا شده منشأ وباعث حقیقی وسر چشمه اصلی ان این اصل قویم ومبدٔ مستقیم بوده اصول مشورت و مدخلیت ارا ملت درامور مملکت اساسی است که باوجود آن هیچگونه خلل وتزلزل در اساس اجتماعی و بنیان استقلال ملیت طاری و عارض نخواهد شد هر حس ذکی و ذهن صافی و فکر عمیق و مدرك دقیق مزایای عالیه و فواید عظیمه این اصل الاصول را درك می نماید لیکن ما محض تصفیه اذهان و باز نمودن طرق ارا و توسعه میدان افکار مختصری از فوائد مادی و معنوی انرا با قلم شکسته وفکر قاصر خود بیان می نمائیم تا طریقه کشف و درك نتایج و فوائد این بنا بر هرکس معلوم و پی بردن به آثار عظیمه این اساس بر همه کس اسان باشد

اولا این مسئله از قواعد مسلمه طبیعیه و بدیهیات اولیه است که طبع بشری و خمیره انسانی که جامع قوای فعاله شهوانی و دارای حس غضب و معنوی بر تأثرات و انفعالات و قوای جاذبه و دافعه طبیعیه است همواره مفطور و مجبول بر طلب و جلب ملائمات وطردو دفع منافیات طبیع است

و این نیز معلوم است که در طبیعت خلقت بنی ادم ایجادقوای فعاله متضاده و تهیه واحداث حواس مختلفه متفاوته شده

است برخی را قوای عصبانی غالب و بعضی را عوامل سودا فائق است پاره حمول و حلیم وجمعی شدید الغضب و غیرمستقیم هسته سفاك وتند خو وقومی این العربکه وطیب الخلق و صلحجو از ترتیب و ترکیب قوای متعدده مختلفه وحواس متخالفه متضاده تشکیل مجموعه اخلاق مختلف و ایجاد طبایع متفاوت و متضاد و از شدت غالبیت یك قوه وضعف عاملیت دیگر آثار و نتایج کثیره بروز و ظهور می نماید

پس با وجود قوای طبیعیه جاذبه ودافعه وهواهای بشریه نفسانیه و این اختلافات عظیمه بینه در اخلاق و اطوار مطابقت یك عده اشخاص مخصوص در احوال مختلفه متفاوته و امور متعدده یك شهر و قوم یا یك مملکت و هیئت با نقص عقول و ضعف حواس وقصور قوی معلوم است تاچه اندازه دارای نتایج وخیمه و عواقب فاسدهٔ الیمه است آثار و نتایج آن کمتر نمیرود که هر فردی از افراد ذی حس خاصه کسانیکه در ممالك اسلامیه نشو و نما یافته و زندگانی نموده اند مستور باشد اعتبار و اشتراط آراء ملت در حقوق ملیه و نوعیه کمترین اثری که خواهد داشت این است که جمع بین مختلفات آراء نموده وآنهارا بحد اعتدال طبیعی واستقامت حقیقی توقیف می نماید و تنقید افکار و تمیین سلیم وسقیم واجراء و تنفیذ مستقیم میکنند وباین وسیله آراء شخصیه وهواهای نفسانیه معطل و بی عمل و امور برونق سداد وصلاح حال عامه مرتب و مجری میگردد

ثانیاً بر خواطر صافیهٔ دانشمندان واضح است که مابین یك مملکت یا یك هیئت جامعه و یك ملت با یك انسان کامل مشابهت ومماثلت موجود است چنانکه انسان را سر و دست وپاو سایر جوارح و اعضا است هرطبقه وصنف وهرطایفه وقبیله و هر جزء از اجزاء عامله یك ملت و مملکت نیز بمنزله و بمثابه عضوی از اعضاء انسان است و چنانکه در دستگاه بدن انسانی را اعضاء مخصوصه در کار است هیئت ملت را نیز ترتیب اجزاء وطبقات معینهٔ ازلوازم حیات اجتماعی است وچنانکه دربدن انسان یك یاچند عضورا نمیتوان بجای همه اعضا بکار انداخت یك یاچند فرد ازافراد هیئت جامعه هم نمیتواند بمنزله تمام آحاد جامع و موجد تمام ارادات و آمر مستقل تمام اوامر و فاعل مطلق همه افعال باشد و چنانکه یك قوه از قوای دماغ قابل ادراك تمام مدرکات ولایق احساس تمام محسوسات ودرخور عاملیت تمام اعمال خاصهٔ قوی و حواس دماغی نمیتواند بود همچنین یك نفر نمیتواند منشأ تمام اعمال و فاعل کلیه افعال شود و مدرك حقایق خیر و شر و کیفیات نفع و ضرر و حافظ حدود وجامع و حامی و مدافع حقوق یك ملت و مملکت و آمر آنها بمسلك قویم ونهی از طریق غیر مستقیم باشد

ثالثاً حسیات و تجربیات تاریخی بما دلالت می نماید که هیچیك از اقوام سالف و ملل خالف نائل بمرتبه سربلندی و افتخار و صاعد بمدارج سیادت و سعادت و واصل بمقامات عالیه ملیت و قومیت نشدند مگر وقتی اساس نوامیس اجتماعیه خود را بر این پایه بلند و اصل ارجمند بنا نهادند

تاریخ اسلام در این موضوع واعظی فصیح و مرشدی لایق است و بزرگترین شاهد بر این مدعا نتایج حاصله ازموازنه و مقایسه عصور وقرون اسلامیه است دراوائل طلوع کوکب درخشان دین حنیف اسلام تا انتهای زمان خلفاء راشدین و اختتام دوره خلافت حضرت علی ابن ابی طالب امیر المؤمنین ع که اساس اجتماع این قوم بزرك بالافتخار مبنی بر تساوی و تعلق حقوق شخصیه اجتماعیه و حق مداخله افراد در امور نوعیه بوده اقران اعصار مقدسه معظمه مشرق و مغرب کره ارض را فرا گرفته و نتایج مدهشه آن عقول دانشمندان خلف وفیلسوفان سلف را قرین حیرت و شگفتی ساخته و یك دوره زندگانی دنیای مسکون را مشغول داشته است

یك مشت بیابانی فقیر ضعیف بعده قلیل وقوای عاجل وقص اسباب وبا انکه قرون متوالیه در بحار بی پایان وحشت و عوالم مظلمه همجیت متبحر وغوطه ور بودند از تأثیرات باهره این قوه فعاله شدید التأثیر که مبنای اصلی قوانین محکمه متقنه و شریعت کامله دین قویم و طریقه مستقیم اسلام است آنگونه یك دنیا را مسخر و میدان جولان تسلط ونفوذ سیاسات خود نمودند و پس از انکه بواسطه کسالت و بطالت و اهمال در حفظ و حراست این اساس مقدس وفقدان این حسن ذکی دستخوش نفوذ استبداد و در معرض احاطه قوای قهریه واقع واز حقوق استقلالیه و سلطنه اجتماعیه ممنوع و محروم گشتند چگونه روز بروز از بلندی به پستی و از عزت بذلت و مسکنت افتاده و از مقام عالی سر بلندی و اوج افتخار بحضیض حقارت و عار هابط و دچار شدند که امروز دیده هر صاحب دیده بر سوء احوال آنها گریان و دل صاحبدلان بر سختی روزگار آنها بریان است ملتی که اساس اجتماعیه و قوانین منظمه آنها گردن کشان دنیا را بزیر بار اطاعت و تمکین و قبول اورده بود امروز از شدت ضعف و ناتوانی وسستی قوای ملی پایمال نفوذ فرو مایگان رعایا و تابعین و دستخوش شعبده

بدیگران مالك زیر دست خود شده به تبعیت اراده آنان گاهی مایل به یمین وگاهی منعطف به یسار زمان بلا وطن بلا یقین هنگامی زیر وروزی بروی باشند

پس از مقدمات فوق بر همه کس معلوم شد که بر هر فرد از افراد ملل اسلامیه لازم و متحتم است که بحکم تبعیت و تقلید تمامی حقوق و قوانین مقدسه اصلی این دین مبین تا آخرین نقطه ومنتهی درجه قوه وتمکن وآخرین نفس زندگانی در تحکیم این اساس وپیشرفت ان بکوشند وذره از اعمال قوی خود دراین موضوع دریغ ندارند وتمام آثار وجود خودرا در مجاری این بنای مقدس معدوم سازند تا بوظایف انسانیت ایفا تکالیف ملیت خودرا ادا نموده بسعادت اسلامیت و شرف انسانیت نائل شده باشند

لذا مشی مسلك این جریده آزاد ملی وطنی بر حمایت اساس قوانین اسلامیت که لازمه مدافعه حقوق ملیه وحفظ حراست حدود اجتماعیه اسلامیان است میباشد و افراد امت اسلامیه لازم است که این جریده اسلامی را حامی حقوق تمام افراد عالم اسلامیت دانسته و به یك شهر ومملکت یا یك قبیله و جهت مخصوص ندانند و خواطر عالیه خودرا یادآوری فرموده و متذکر سازند که این روزنامه وظیفه حتمیه وسبك مرضیه خود را مدافعه وحمایت حقوق تمام عالم اسلامیت و عامه اسلامیان شمرده دانسته و خودرا درشمار حفظه حدود و حقوق اسلامیت ومنادی اصلاح طلبان امت بشمار می آورد و بمناسبت این وظیفه اهم مسلك ترویج ونشر معارف را که اولین وسیله ترقیات امت و استحکام اساس ملیت وبزرگترین مقدمه حصول ان مقاصد مقدسه است پیشنهاد خاطر و موردتوجه خود ساخته وبکمال جد وجهد بپیروی این مقصود راخواهد نمود وبنهایت کوشش اسعی بتوسیع عالم ادبیات خواهد پرداخت ومطلبات عصریه و افکار معارف آثار وطنیه رابمناسبت مواقع منتشر خواهد ساخت

این مسئله درنهایت وضوح معلوم است که وسیله جامعه و مقدمه اصلیه ترقی وتفوق ملل مغرب واطلاع ووصول آنها بعواقب امور مهمه اساسیه وتقدم آنان براقوام مشرق تمسك بذیل معارف والتجا بعروة الوثقی علوم و توجه باقتباس و اکتساب و اکتشاف فنون است چنانکه هریك ازعصور اسلامیه واجداین مزیت و موهبت بوده ترقی و آثار عالیه و تفوق ورجحان آنرا بر قرون فاقده این مزایا معلوم ومشهود است تاریخ اسپانیول وشرح آثار عصر عباسیین شاهد این مدعی است بزرگتر مقصد ومهم تر مقصود از تاسیس و نشر این روزنامه بیداری و تهذیب و انفاذ مقاصد و حمایت حدود

و مدافعه حقوق مجلس شورای ملی ایران و بسط و تشریح وشرح و تنقید مباحث مشروعات و مذاکرات این مجلس است و کلیه در ایجاد و حفظ قوانین مساوات حقوق ایران و ایرانیان بلا تفاوت بحث خواهد نمود

(محمد صادق الحسینی الطباطبائی)

— مذاکرات دارالشورای کبرای ایران —

روز پنجشنبه پنجم شوال ۱۳۲٤

پس از اجتماع وکلا و انعقاد مجلس

جناب حاج شیخ الرئیس از ترتیب عمل نان سؤال کردند جناب صنیع الدوله رئیس گفتند عمل نان مفوض بعهده حاج امین الضرب است جناب سید الحکما گفتند عمل نان بسیار مغشوش است باید شرحی بجناب وزیر مخصوص بنویسند که جلو گیری نمایند و عمل مالیات هم بسیار مغشوش است بجهة اینکه مالیات سنه آتیه را هم حواله کرده اند که باید مالیات را برای مخارج سرباز بدهند ودیگر باید خالصه جات منظم باشند وبعد از این کسی نتواند ببرد و دیگر باید اشخاص تماشاچی هرچه را در مجلس میشنوند ازروی تحقیق وقوف باشند که اسباب اتهام مجلس نشود جناب حاج شیخ علی گفتند در باب نظامنامه بنا برچه شد جناب رئیس گفتند اجزاء حاصل شد که طبع شود جناب شیخ العراقین سؤال کردند مگر نظامنامه را تا کنون نداده اید جناب رئیس گفتند مقصود از این نظامنامه اساسی نیست [مقصود نظامنامه داخلی بوده]

جناب حاج سید محمد صراف استفسار از نظامنامه اساسی نمود جناب صنیع الدوله گفتند باید یك مرتبه در دربار قرائت شود وبعد بحضور همایونی رفته بصحه برسد [در اینجا بنا براین شد که بعد از حضور تمام وکلا و تصویب آنها مذاکره مطالبه نظامنامه بشود] جناب آقا میرزا طاهر گفتند بنا بود ترتیب نظامنامه بتصویب وکلا باشد ودردستخط هم همین طور ذکر شده ودیگر مقید بملاحظه وزرا نشده بود پس لازم نیست وزرا ملاحظه نمایند جناب صنیع الدوله گفتند شما میگوئید آنچه در دستخط نوشته فوراً مجری خواهد شد اینطور نیست جناب حاجی سید نصرالله گفتند تلگرافی از انزلی به جناب رئیس رسیده میخواستند بخوانند [خوانده نشد] [دراین موقع خبر همایون را خواسته تحقیقات در خصوص عمل ماهی صوف و قرار داد امر شیلات کردند] مجدداً جناب حاج سید محمد گفتند در عمل نظامنامه چه میگوئید جناب مخبرالملك گفتند هرگاه نظامنامه را هم ندهند ما باید اصرار کنیم همان دستخط برای ما کافی است

دراین موقع جناب حاجی سید نصرالله تلگراف تظلم اهالی انزلی را خواندند (مضمون این تلگراف همان است که درذیل

عنوان ازلی نوشته شده) حجة الاسلام آقا میرزا سید محمد گفتند بنده هم چندفقره تلگراف دراین خصوص مخابره شده و حالا هم مرا در تلگراف خانه خواسته‌اند من هم پسر خودرا فرستاده ام که هرگاه مطلب مهم باشد بعد از مجلس بتلگراف خانه بروم

جناب آمیرزا محمود گفتند هرقدر تلگراف فوری ازاطراف میرسد باید جواب فوری داده شود جناب حاجی شیخ علی گفتند بدون تحقیق که نمیتوان جواب داد جناب آمیرزا محمود گفتند جواب را بطور اجمال بگویید که همین قدر امیدوار بشوند جناب حاجی سید ابراهیم گفتند جواب تلگراف شیراز باید مخابره شود (دراین موقع قاضی قناع کرد سنانی اظهار تظلم نموده و اسناد خود را قرائت کردند اغلب وکلاء اظهار داشتند که این کار شخصی است واز موضوع وظایف مجلس خارج است

شخص دیگر از سادات اهالی جهرم اظهار تظلم نمود که مباشر حقوق دیوانی در مقابل مقدار قلیل حقوق دیوانی مبالغ گزاف از رعایا دریافت می‌نماید)

درخصوص عمل قاضی قناع بعد از مذاکرات بنا براین شد که نوشتجات و اسناد خودرا بدفتر مجلس بسپارد و ازطرف مجلس شرحی بوزارت عدلیه اظهار شود در این موقع قاضی قناع دستخط حضرت اقدس ولیعهد را قرائت نمود جناب منیع الدوله بایشان اطمینان داده واظهار داشتند که دراین خصوص اقدامات کافیه خواهد شد)

جناب حاجی سید باقر گفتند تمام وکلا حاضر ند جناب رئیس گفتند ایا بطور سختی باید مطالبه نظامنامه نمود جناب حاج سید محمد گفتند مطالبه لازم است جناب حاج شیخ علی گفتند لازم نیست بطور سختی باشد باید بعنوان تذکار مطالبه نمود . جناب وکیل الرعایا که ازوکلای همدان است لایحه اظهار نموده و خواستند بخوانند جناب رئیس گفتند اعتبار نامه خودتان را اورده اید یانه جواب دادند همراه ندارم گفتند پس لایحه بماند تاروز دیگر که اعتبار نامه خود را بیاورید انوقت لایحه خوانده شود . جناب اقا میرزا محسن گفتند لایحه ایست از طرف ملت که جناب حاج سید نصرالله میخواهند بخوانند بعد شروع بخواندن ان لایحه شد

(ملخص مضمون ان تقریباً این است که ما عموم ملت از جان و مال دست کشیده و برای حفظ حقوق خود از دست اندازی خارجه و زیر دستی اجانب همه جا ثابت قدم ایستاده‌ایم و مرگ را بر زیر دستی اجانب ترجیح میدهیم و تمول این ملت در اداء قروض و رفع احتیاجات دولت حاضرند ولی لازم است که شاهزادگان بزرگ دست تعدیات خود را کوتاه نموده واز ایذاء رعیت صرف نظر کنند و منافع شخصی خود را بر عوائد مایه ترجیح ندهند گویا حالا هم که دولت مشغول استقراض است و بهمراهی و معاونت ملت میخواهد رفع احتیاجات لازمه خودرا بنماید تصور امتناع ملت خودمیکنند)

(تفصیل این لایحه پس از اخذ و کسب مفصلا درج خواهد شد)
پس از قرائت این لایحه غالب وکلاء از تنبه و بیداری و احساسات ملت واظهار این گونه لوایح اظهار مسرت و خوش حالی کردند

جناب سید الحکماء اظهار کردند که در خصوص نظامنامه لازم است لایحه بصدارت عظمی نوشته شود جناب رئیس جواب دادند که نوشته و فرستاده شده است

(انزلی)

در این هفته از انزلی بعضی تلگرافات متظلمانه در خصوص صید ماهی صوف و قرار نامه (لیانازوف) بعنوان علمای اعلام و اعضای مجلس شورای ملی رسید . فعلاً ازطرف اقایان ومجلس مذاکرات لازمه دراین باب باحضرت اشرف صدارت عظمی در میان و نتیجه این مقولات درشماره‌های آتیه عرض خواهد شد

(خباز خانه) از زمانی که اساس مجلس شوری بر جای گذاشته شد اهالی دار الخلافه هر روز از اختلال عمل خباز خانه و بدی و گرانی نان شاکی بودند واین مسئله بجدی اهمیت بهم رسانید که اعضای مجلس مدتی اوقات خود در اباصلاح این امر صرف کرده و بعد از مذاکرات و مشاورات قرار صحیحی در این باب گذاشته اند و آن این است که جماعتی از رؤساء و معتبرین تجار متفق و متعهد شدند که از اواسط شهر شوال قیمت نان را از قرار یکمن یک قران و یک عباسی معین تمام معین کرده و تدارکات لازمه این امر را بر عهده خود قبول فرموده اند اول تابستان سنه آتیه از قرار مذکور بفروش رسانند بعد ها از ترتیب تازه که وسیله رفاه عمومی باشد مقرره خواهند داشت

اداره روزنامه مجلس از زبان تمام هموطنان شکر الله این اقدام غیوران را از اعضای انجمن ملی وتجار مؤسسین شرکت اسلامی و تعهد امر مزبور عرض و تقدیم میدارد . مفصل این عمل و ترتیبات خصوصی این شرکت پس از کشف و تحقیق درشماره‌های آینده عرض خواهدشد

(تلکرافات)

بتاریخ چهاردهم نوامبر در مجلس وکلای انکلیس (نیومن) اظهار داشته است که مترصد هستم که حکمی صادر شود و در عرض همین ماه برای ترانسوال حکومت مستقل بر قرار کنند

وقایع نکار روزنامهٔ طیمس از پکن خبر داده است که وابویو نمایندهٔ مجمع انگلیس چینی قرار نامهٔ بجهت ساختن راه آهن از کانتن به کاولونک امضا نموده است

در مجلس وکلای انکلیس (وینستن چرچیل) در جواب سؤالی کفته است حاکم بوتاز ها خیلی به (ارد الجین) صحبت نموده که نوع معین صرافی را بمات مدوات بتجارت رها نکنند و کفته است که صرافان وتجار باهم متفق هستند که بمحض اینکه قرار داده شود که پول اصلی طلا باشد تهیه ببینند که (دلار) بدل بپول کم عیار تری بشود بهتر است کنت دوویت بعد از اقامت طویلی در خارجه به پطرزبورغ مراجعت نموده است

در حادثهٔ (وودویل) هفده نفر مهاجر روسی وسربستانی سوخته یك نفر هندی روسی و هشت نفر دیکر مجروح شده و قوچی مشرف بهلاکتند

زوال شفتر که در کوبا منزناتی نموده بود وفات کرده است

مسیو سانتس دومن در اولین مسابقهٔ پرواز هوائی دو جایزه کرفته است در این موقع آلت پرواز او در مسافت صد متر دویست و بیست متر را در بیست و یك ثانیه پیموده و سیر او یازده قدم بالای زمین بوده وهم در جهت باد و هم بر خلاف باد حرکت کرده است

سلطان اتلانتیك بعد از تهیهٔ آذوقه دیشب بمحله از جبل الطارق حرکت کرد و کمان میرود که به طنجه خواهد رفت

امپراطور المان بعد از تأمل زیاد استعفای ژنرل پدبیلسکی وزیر فلاحت را قبول نمود اسم این شخص در مسئله افتضاح ذخیرهٔ جنکی (دامار الاند) داخل بوده و مردم نیز از او متنفر بودند بواسطهٔ اینکه حمل کوشت را از خارج قدغن کرده و اسباب قحط فراهم آورده بود استعفای این وزیر اسباب قوت صدر اعظم المان میشود بواسطهٔ اینکه در پارلمنت المان متعرضین او کم میشوند

(اعکاف) تحقیقات خود را در خصوص وضع زلزلهای سان فرانسیسکو بعمل آورده ولی راپورت او به واشینکتن نرسیده مطلب معلوم نیست

شانزدهم ایضاً　لرد سالیوری در موقع کذاشتن اول سنك بنای بندر جدید سیمنستون از وضع ومکان کوچ نشین افریقای جنوبی خیلی تمجید کرد که از حیث امور بحریه بی نظیر است وواسطهٔ بین مغرب ومشرق میباشد وبنا براین شهر سیمنستون عنقریب مرکز قوای بحریهٔ هندوستان و کاپ خواهد شد در وقت این مذاکرات چندین نفر از مردم هلاند نیز حاضر بودند ومسئله قابل توجه اینست که لرد سالیورن همواره مباهات بحریهٔ شما ومتصرفات شما وتبکات بحریهٔ انکلیس با متصرفات انکلیس

﴿ قابل توجه وکلاء ومبعوثین شورای ملی ﴾

خدمت عموم وکلاء و مبعوثین محترم مجلس دار الشورای مقدس ملی عرضه میدارد　این نعمت عظمی و موهبت کبری که از توجه حضرت صاحب العصر و الزمان عجل الله فرجه و الهامات خاطر خطیر همیون شاهنشاه دادکستر معدلت پرور ملت نواز نوشیروان و عجم معظم رحیم ملت ایران (مظفر الدین شاه کبیر) خلد الله ملکه باین کشور پر عظمت و اس ماندکان قافلهٔ علم و تمدن و تربیت مرحمت وکرامت شده

دولتی است که بی خون دل و مرارت بصر و کاهش جان و کداز ش تن و منت همسایه و خواهش بیکانه بدست آمده است . نعمتی است که در پی تحصیل آن در هر مملکتی خونها ریخته شده و در هر کشوری هزاران هزار نفوس برای وصول بدان جان و سر آرزو نهاده . خاکهای وسیع از اشك دیده طالبان این مقصد عالی رنك دجله وجیحون ورودهای بزرك از خون شهدای این شاهد دلربا کلکون شده است

ز بسکه ریخته خونشان بخاك تیره هنوز
بجای لاله و کل لعل خیزد از اوند

اکر کسی تاریخ وقایع عصر لوی شانزدهم و هفدهم فرانسه و حوادث ایام شارل اول و دوم را در انکلیس خوانده باشد خواهد دانست که در سر این سودای بزرك چه سرها بباد فنا رفته است　و در پی این جانان عزیز چه جانها از قالب تن بیرون شده . شاهد مدعا مملکت روس است که در همین دو سه سال هیچ دلی بی داغ و خانهٔ تهی از شیون نمانده چه خانمانها بر باد رفت چه شهرها در حریق افتاد و چه کشتیها بغریق شد . هنوز دود دل مردم روس و پلونی و قفقاز بر آسمان متصاعد است و تمام سکان آن بلاد منتظر القیسه مساعد . ما مردم ایران بحمد الله با توسنی اك از سواران صاحب نور و پهلوانان پر دل مغرور کوی سبق ربوده وسمند رغبت بر کنبد آسمان رانده ایم . آنچه خواستیم پادشاه عادل که پدر مهربان ما است کرامت فرمود وهرچه تمنا کرده ایم باوسائل نیکی فراهم شد حال باید قدر این نعمت را بدانیم و شکر موهبت ولینعمت کل خلد الله ملکه و دولته را ادا کرده

بقای ذات اقدس همیونش را از حقتعالی مسئلت کنیم تا بواسطه این شکر وقدر این نعمت منعم حقیقی که حضرت واجب الوجود جلت عظمته برما بخشاید و انچه از خزانهٔ فضل خود برما عطا فرموده است بازنگیرد .

این لطیفه را هم در عالم معنی باید ازروی کمال عقیدت وصفای قلب مسلم داشت که وجود حضرت اشرف مشیر الدوله صدر اعظم در پای تخت همایون سلطنت اساس حفظ و سرمایه بقای ناموس دولت و ملت است ومورث پیشرفت واستحکام اساس اصلاحات منظوره مملکت و بی مبالغه و اغراق میتوان گفت که تاکنون کمتر وزیری تااین اندازه حق پرست ونیکخواه و باساس ترقی و پیشرفت معارف مملکت و حفظ حدود و حقوق ملت همراه بوده است

با این مقدمات و مقارنات پسندیدهٔ نیکو واجب است که شما نیز اقدامات لازمهٔ خودرا بعمل آورید وهم خودرا بتأسیس وتشیید مبانی امور نافعه بفرمائید که مقتضی موجود است و مانع مفقود

(الزرع نامٍ و الناظور غیر مانعٍ) همچنانکه قوهٔ موجوده را بکار برید قوه میقه را از دست ندهید و طفلی که خداوند کریم تبارک و تعالی بشما کرامت فرموده است در تربیت و بقای آن کوشش کنید که اگر خدا نا کرده بیمار شود باعث رنج طبیبان وعیش رقیبان و شماتت همسایه و خسارت سرمایه خواهد شد

بنا بر این از اعضای محترم باکمال ادب و امتنان خواهش میمائیم که نظامنامه داخلی مجلس را که باآن حسن ترتیب و استحکام اساس نوشته اند بی تاخیر و مسامحه درموقع اجری نهاده و بشرایط آن رفتار فرموده خاطر هموطنان را از اقدامات غیورانه و الطاف کریمانه خودشاد وامیدوار فرمایند تاشکر حق شناسی و سپاس وطن پرستی ایشان درافواه والسنه بیست ملیون نفوس که چشم در راه و گوش بر آوازند مذکور و شایع گردد .

﴿ اندکی باتو بگفتم غم دل ترسیدم ﴾

﴿ که دل آزرده شوی ورنه سخن بسیار است ﴾

امیدواریم وکلاء ملت وامناء دار الشوری ملی ایران قبل از فوت فرصت و ضیق وقت باکمال سرعت و تعجیل ترتیبات لازمه را فراهم و تکلیفات واجبه خود را ادا نموده و هرچه زودتر نظامنامه داخلی مجلس را اجرا کنند تاترتیبات صحیحه ومقدمات لازمه مکالمه ومقاوله وکلاء معلوم و اکثریت آراء ونتیجه مذاکرات مجلس معین ومقام وکلاومرکز وزراء و محل وقایع نگاران وجای تماشاچیان منظم باشد

البته وکلاء ما که مردمان بافکر و تدبیر و اهل بصیرت و اطلاع وتعمق ودقت هستند بدرستی میدانند وتصور میفرمایند که قبل ازاجراء تنظیمات داخلی و ترتیبات اساسی مجلس مذاکرات ابهیچوجه دارای نتیجه مفیده وآثاروفوائد منظوره ومترقبه نخواهد شد روی سخن دراین موقع باجناب صنیع الدوله رئیس محترم مجلس است وما این اقدام واهتمام را ازشخص شخیص ایشان مترقب و منتظریم

(ادیب الملك)

(اعلان)

جریدهٔ شریفه (دعوة الاسلام) منطبعه در(بمبئی) هندوستان از آثار خامهٔ جناب آقاسید محمدعلی داعی الاسلام که عالم ذوفنون ودانای السنه و علوم گوناگون مدیر سابق جریدهٔ[الاسلام]منطبعه در اصفهان میباشد نمرهٔ اول آن باداره روزنامه مجلس رسیده و وکالت آن را بر عهده گرفته ایم این روزنامه هفته دو بار بطبع میرسد مطالب آن یمی بزبان اردو متداول اند وهند بزبان پارسی فصیح منتشر میشود و مطالب آن راجع به پیشرفت مقاصد اسلامیه است هر کس طالب اشتراك آن باشد باداره اطلاع بدهد تاارسال شود

(ایضاً)

مجله مصوره (الجامعه) که بزبان عربی در شهر (نیویورك) امریکا در کمال فصاحت و بلاغت بطبع میرسد و تا کنون شماره هفتم از سال پنجم آن باداره رسیده است این روزنامه از مطالب سیاسی و پلتیکی و اخلاقی بحث مینماید و در هرماهی دو مرتبه طبع میشود هرکه طالب اشتراك است باداره روزنامه (مجلس) رجوع نماید تا برای ان از اداره مرکزی رأسا خواسته آید

—•—﴿ اعلان ﴾—•—

هرکس طالب اشتراك جریده یومیه (مجلس) باشد آدرس خودرا بانام ونشان منزل خود به (اداره روزنامه مجلس) که در خیابان جلیل آباد است یادر (مطبعهٔ خورشید) که در خیابان ناصری است بفرستد که بهمان عنوان برای ایشان بتوسط فراش اداره ارسال شود

﴿ محمدصادق الحسینی الطباطبائی ﴾

﴿ خیابان ناصری در مطبعهٔ خورشید بطبع رسید ﴾